

Ni måneder som sundhedsdelegat i al-Hol

I 2022 var den danske gynækolog og fødselslæge, Maria Milland, udsendt som sundhedsdelegat i al-Hol-lejren i Syrien. Hun tilbragte i alt ni måneder i lejren og fortæller her om sine oplevelser.

Al-hol-lejren har de seneste år været genstand for meget debat. I slutningen af april 2019 kaldte generalsekretær Anders Ladekarl lejrens forhold for "horrible" og beskrev det yderligere som "helvede på jord". En sammenligning, som er svær at tage fejl af.

"Den udsigtsløshed og frustration, som er hos de mennesker, der bor i lejren, skaber en følelse af, at noget konstant ulmer under overfladen. Der er en gennemtrængende anspændthed, som man kan mærke, så snart man ankommer til al-Hol-lejren," fortæller gynækolog og fødselslæge, Maria Milland.

Maria var udsendt til et af lejrens hospitaler, som drives af Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC). ICRC har til dato en aktiv indsats i lejren og bidrager blandt andet med et hospital og en mobilklinik for lejrens beboere.

En usædvanlig krævende udsendelse

Maria fik først for alvor interesse for det humanitære arbejde, da hun i 1992 gav sig i kast med medicinstudiet. En rejse til Kenya umiddelbart efter udnævnelsen som læge, skulle vise sig at blive startskuddet til en lang international karriere i den humanitære verden.

Sidenhen har Maria uddannet sig til speciallæge i gynækologi og fødselshjælp og været udsendt i alt 11 gange til lande i Asien, Afrika og Mellemøsten. På sine udsendelser har hun både set og oplevet mere end de fleste, men udsendelsen til al-Hol-lejren i 2022, skulle alligevel vise sig at være den mest krævende. Både personligt og professionelt.

En følelse af tilfredshed

Maria tog afsted til Syrien i slutningen af marts 2022. Efter en række briefinger i al-Hasakah, byen hvor hun boede med det øvrige sundheds- og nødhjælpspersonale under opholdet, gik turen for første gang mod al-Hol-lejren – en tur, som skulle vise sig fysisk krævende.

"Fra al-Hasakah er der omkring en times kørsel til al-Hol. Turen går gennem et øde ørkenlandskab og flere checkpoints, inden den her kæmpe teltlejr rejser sig som en paddehat midt ude i ingenting – og så fortsætter den bare, så langt øjet rækker," fortæller Maria.

Al-Hol-lejren ligger tæt på den irakiske grænse i det nordøstlige hjørne af Syrien. I en WHO-rapport fra 2021 anslås det, at al-Hol-lejren huser flere end 56.000 mennesker. Hovedsageligt syrere og irakere, men i alt er omkring 60 forskellige nationaliteter repræsenteret. 90 % af lejrens beboere er kvinder og børn.

Sikkerhedsforanstaltningerne i lejren gør, at hospitalet ikke kan holde døgnåbent. Det er nødvendigt for at sikre de humanitære medarbejderes sikkerhed, men det giver også udfordringer for det sundhedsfaglige arbejde på hospitalet – særligt omkring fødslerne.

Maria husker især én episode, hvor en kvinde med svangerskabsforgiftning ikke mødte op om morgenen til planlagt kontrol. Aftenen før havde hun søgt hjælp på en klinik i den anden ende af lejren, da hun følte sig utilpas. Først ved 11-tiden dagen efter ankom hun med ambulance til hospitalet.

"Hendes blodtryk var kritisk højt, da hun ankom - 240 over 180. Vi brugte tre timer på at stabilisere hende, inden vi kunne tage hende på operationsgangen og foretage et akut kejsersnit. Pludselig var klokken 14 om eftermiddagen," fortæller Maria og fortsætter:

"Her fik vi heldigvis lov til at holde operationsgangen åben, og det gik godt trods omstændighederne. Jeg kan faktisk ikke huske, om barnet blev en dreng eller en pige, man går mere op i, om både mor og barn har det godt. Lige dér var jeg tilfreds – vi var med til at redde liv, og det var kun muligt på grund af det gode samarbejde, vi havde som kollegaer."

Et bankende hjerte for mødre ude i verden

Selvom Maria Milland opfatter sin udsendelse til al-Hol som den hårdeste og mest krævende af sine i alt 11 udsendelser, tøver hun ikke med at anbefale det internationale arbejde til andre.

”Der er et stort sundhedsbehov i en lejr som al-Hol. Derfor giver det god mening, at en organisation som ICRC er til stede,” fortæller hun og tilføjer:

”Man skal kunne trives i kaos. Herhjemme har vi en meget høj grad af planlægning og forudsigelighed – sådan er det ikke, når man er ude. Til gengæld får man meget igen – både menneskeligt og fagligt. Man ser for eksempel de helt svære komplikationer langt oftere, når man er ude, blandt andet fordi vi i Danmark har adgang til sundhedsydelser døgnet rundt, og fordi vi er så gode til at diagnosticere og behandle tidligt. Fra et lægefagligt perspektiv er det utroligt interessant,” fortæller hun.

Maria Milland skal ikke tilbage til al-Hol-lejren – i hvert fald ikke i den samme funktion. Selvom der ikke foreløbigt er en udsendelse på programmet, er hun dog ikke færdig med at rejse ud i verden, fortæller hun:

”Mit hjerte banker stadig for alle mødre ude i verden og for at bekæmpe den kæmpe ulighed, der er i adgang til sikker fødselshjælp.”